

**YOSHLARNI HARBIY-VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHNING
ZAMONAVIY USULLARI.**

Salimov Hoshimjon Latifjonovich¹ Uzoqova Gulchexra Shukurullayevna²
*O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari kichik mutaxassislar tayyorlash markazi
o'quv jarayonini ta'minlash vzwodi komandiri, Mayor.¹
. Samarqand davlat universiteti 3- bosqich talabasi²*

Anotatsiya: *Maqolada mamlakatimizda yosh avlodni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosiy vazifalaridan biri shaxsni shakllantirish umumiy axloqiy me'yorlar, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi jonli aloqa (o'zaro ta'sir), ta'limning shaxsiy namunasi yoritilgan. Yoshlarni faqat aniq ma'naviyat va vatanparvarlik tushunchalarini ma'naviy-axloqiy qadriyatlar asosida tarbiyalash kerakligi keltirib o'tilgan.*

Kalit so'zlar: *Harbiy-vatanparvarlik, ruhiy tarbiya, ma'naviy-axloqiy qadriyatlar, insonparvarlik, sadoqat, odob-axloq.*

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 23.02.2018 yildagi 140-son yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga doir ishlar samaradorligini oshirish va faollashtirish, bu boradagi ta'lim-tarbiyaviy ishlarga mamlakatimiz fuqarolarini, davlat va nodavlat notijorat tashkilotlarini hamda fuqarolik jamiyatining boshqa institutlarini yanada faol jalb etish va yoshlar ongiga vatanparvarlik, mardlik tuyg'ularini singdirish maqsadida maktablarda o'quvchilarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash ishlari olib borilmoqda. Har qanday davlatga jismonan sog'lom, baquvvat, mard, mard, intizomli, tashabbuskor fuqarolar kerak bo'lib, kerak bo'lsa, o'ylamasdan ham uni himoya qiladi. Yoshlarni tarbiyalashning eng muhim elementi vatanparvarlik tuyg'ularini shakllantirish bo'lishi kerak, chunki busiz shaxsning barkamol va har tomonlama rivojlanishi mumkin emas.

Maqolada ko'zlangan maqsad o'smirlarni harbiy-vatanparvarlik tarbiyasini tashkil etish muammosini nazariy jihatdan asoslash; ma'naviy qadriyatlar orqali hal etish yo'llarini belgilab beradi.

Shuning uchun ham maktab o'quvchilarini harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga alohida e'tibor qaratish zarur. Yosh avlodda tuyg'ularni shakllantirishga bag'ishlangan tadbirlarda bolalar insonparvarlik, odob-axloq, o'z-o'zini hurmat qilish kabi tushunchalar bilan tanishadi. Bundan tashqari, talabalar o'z vatanining siyosiy tizimini, davlat institutlarining tuzilishini va shu kabi mavzularni o'rganadilar.

Maktab o'quvchilarini harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi ko'p hollarda quyidagi tadbirlardan iborat:

1. Ommaviy qabrlarga gul qo'yish, turli muzey va ekskursiyalarni ziyorat qilish, faxriylar bilan uchrashish, shuningdek, G'alaba kunini nishonlash bilan bog'liq turli tadbirlar, masalan, harbiy-vatanparvarlik qo'shiqlari tanlovlari o'tkazish.

2. Harbiy-sport jamoaviy o'yinlari.

3. Talabalarni chaqiruvdan oldingi tayyorgarlik asoslari, qurolli kuchlarningturli bo'linmalari, ularning har birida xizmat qilish xususiyatlari va boshqalar bilan tanishtirish. Maktab o'quvchilari bu haqda OBZH - hayot xavfsizligi asoslari yoki OVS - harbiy xizmat asoslari darslarida bilib olishadi.

1- Rasm Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash tadbiri

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning asosiy maqsadi albatta, vatanparvarlik va tuyg'ularini, Vatanga sadoqatni shakllantirishda yotadi. Shu bilan birga, ushbu tadbirlarning o'g'il bolalarni armiyadagi bo'lajak xizmatga tayyorlash, shuningdek, qizlar va o'g'il bolalarning chidamliligi va jismoniy tayyorgarligi darajasini oshirish kabi vazifalarni e'tibordan chetda qoldirmaslik kerak. Shuningdek, harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi bolalarda o'z Vatani, vatandoshi bilan faxrlanish, o'z davlati tarixiga hurmat hissini uyg'otadi. Nihoyat, bunday tadbirlar jamiyatning yosh a'zolarida faol fuqarolik pozitsiyasi va o'z so'ziga mas'uliyat bilan munosabatda bo'lish, qilmishiga mas'uliyat bilan javob berishga undaydi.

Ta'limning ushbu turi yo'qolishi va uning o'rnini "Fuqarolik-vatanparvarlik tarbiyasi" deb ataladigan maqsadlar egallashi uchun normativ-huquqiy baza yaratilgan

Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining asosiy vazifalaridan biri shaxsni shakllantirishdir. Ushbu vazifani hal qilish quyidagi asosiy tamoyillar asosida amalga oshirilishi kerak: umumiy axloqiy me'yorlar, o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasidagi jonli aloqa (o'zaro ta'sir), ta'limning shaxsiy namunasi. Yuqori tarixiy misollar ham nihoyatda muhim. Yoshlarni faqat aniq ma'naviy-axloqiy qadriyatlar asosida tarbiyalash mumkin. Shu o'rinda ma'naviyat va vatanparvarlik tushunchalarini qanday bog'lash kerak, degan savol tug'iladi. O'smirni harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalash kerakligini tushunib yetishdur.

2- O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 2017 yil 7 fevral, PF-4947-son farmoni.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 5 iyundagi "Yoshlarga oid davlat siyosati" to'g'risidagi Farmoni. O'zbekiston Respublikasining 2016 yil 14 sentyabrdagi "Yoshlarga oid davlat siyosati" to'g'risida»gi Qonun (O'RQ-406-son).

3. Sayfullayev B., Rustamov V. (2016). Madaniy tadbirlarni tashkil etish mahorati. Toshkent, 4. Xoji Ahmadjon Bobomurod. (2008). Islom odobi va ahloqi. Toshkent, 15 b. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 2017 yil 7 fevral, PF- 4947-son farmoni.

2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 5 iyundagi "Yoshlarga oid davlat siyosati" to'g'risidagi Farmoni. O'zbekiston Respublikasining 2016 yil 14 sentyabrdagi "Yoshlarga oid davlat siyosati" to'g'risida»gi Qonun (O'RQ-406-son).

3. Sayfullayev B., Rustamov V. (2016). Madaniy tadbirlarni tashkil etish mahorati. Toshkent, 4. Xoji Ahmadjon Bobomurod. (2008). Islom odobi va ahloqi.

Toshkent, 15 b. **Rasm Maktab o'quvchilarini harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalash**

Axloqiy bo'shliqni, ma'naviyat bo'shlig'ini to'ldirish muammosini birinchi navbatda rus pravoslav cherkovi ruhoniylari bilan yaqin hamkorlikda hal qilish kerak. Yana bir dolzarb vazifa – harbiy xizmat nufuzini oshirish. Busiz armiya safiga chinakam yetakchi bo'la oladigan, jismonan va ruhan baquvvat yoshlarni jalb etib bo'lmaydi. Ammo bugungi kunda jamiyatimizga, birinchi navbatda, zobitlarga aynan chinakam rahbarlar kerak.

Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi - eng muhim ma'naviy-axloqiy va ijtimoiy qadriyatlar sifatida yoshlarda fuqarolik, vatanparvarlik tuyg'ularini rivojlantirish, kasbiy ahamiyatga ega bo'lgan fazilatlar, ko'nikmalar va ularni jamiyat hayotining turli sohalarida, ayniqsa, ijtimoiy hayotda faol namoyon bo'lishga tayyorligini shakllantirish. harbiy va unga aloqador boshqalar, davlat xizmati turlari, tinchlik va urush davrida konstitutsiyaviy va harbiy burchga sadoqat, yuksak mas'uliyat va intizom.

Ushbu maqsadga erishish uchun quyidagi asosiy vazifalar talab qilinadi:

1. Yoshlarni samarali harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash uchun shart-sharoitlar yaratish bo'yicha ilmiy asoslangan boshqaruv va tashkiliy faoliyatni amalga oshirish;
2. Yoshlarning ongi va tuyg'ularida vatanparvarlik qadriyatlari, qarashlari va e'tiqodlarini, Rossiyaning madaniy va tarixiy o'tmishini, an'alarini hurmat qilishni, davlatning, ayniqsa harbiy xizmatning nufuzini oshirish;
3. Yoshlarda Vatanga sadoqat, jamiyat va davlatga munosib xizmat qilishga shaylik, burch va xizmat burchini vijdonan bajarishga shay bo'lish tuyg'ularini rivojlantirish uchun maqbul shart-sharoitlarni ta'minlaydigan harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining yangi samarali tizimini yaratish;
4. Yoshlarni, shu jumladan Rossiya Federatsiyasi Qurolli Kuchlarida, boshqa qo'shinlar, harbiy tuzilmalar va organlarda xizmat qilayotganlarni harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining yaxlit tizimining samarali ishlashini ta'minlaydigan mexanizmni yaratish.

Ulardan birinchisi kengroq ijtimoiy-pedagogik yo'nalish bilan tavsiflanadi. U quyidagi elementlarga asoslanadi: asosiy ijtimoiy, tarixiy, axloqiy, siyosiy, harbiy va boshqa masalalar bo'yicha ijobiy mafkuraviy qarashlar va pozitsiyalar; eng muhim ma'naviy, axloqiy, faollik fazilatlarini (Vatanga muhabbat, qonun ustuvorligini hurmat qilish, Vatanni himoya qilish va fuqarolarning xavfsizligini ta'minlash bo'yicha konstitutsiyaviy majburiyatlarni bajarish uchun javobgarlik va boshqalar).

Ijtimoiy-pedagogik komponent mazmuni ustunlik qiladi va uning asosiy qismini tashkil qiladi. Faqatgina Rossiya fuqarosi va vatanparvari shaxsini o'ziga xos qadriyatlar, qarashlar, yo'nalishlar, qiziqishlar, munosabatlar, faoliyat va xatti-harakatlar motivlari bilan shakllantirish orqali, funktsiyani amalga oshirishga tayyorgarlik ko'rishda aniqroq vazifalar muvaffaqiyatli hal etilishiga ishonish mumkin. Vatanni himoya qilish, harbiylar va u bilan bog'liq boshqa xizmat turlari.

Maxsus component harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi yanada aniq va faollik bilan ajralib turadi. Mazkur mazmunning amalda tatbiq etilishi quyidagilarga qaratilgan: har bir yoshning harbiy va davlat xizmati talablarini bajarish uchun yuksak shaxsiy mas'uliyat asosida Vatanga xizmat qilishdagi o'rni va o'rnini chuqur anglash; Vatanni himoya qilish funktsiyasini bajarish zarurligiga ishonch sharaf, jasorat, matonat, fidoyilik, jasorat, jasorat, yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash mazmunida qadriyatlar ustuvor yo'nalish sifatida belgilanadi.

Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining asosiy tamoyillari qatorida. Ushbu sohadagi amaliy faoliyatni amalga oshirishning dastlabki yo'nalishlari bo'lgan quyidagilar ajralib turadi:

2. Ilmiy xarakter;
3. Insonparvarlik;
4. Demokratiya;

Yoshlarni harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash jarayonida ushbu tamoyillarni amalga oshirish harbiy va davlat xizmatiga yangi, chinakam manfaatdor munosabatni shakllantirishni, Vatanni himoya qilish funksiyasini munosib bajarishga tayyorlikni ta'minlashga qaratilgan va amalga oshiriladi.

Xulosalar

Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasi davlat organlari, jamoat birlashmalari va tashkilotlarining yuksak vatanparvarlik ongiga, o'z Vatanga yuksak sadoqat tuyg'usiga ega, fuqarolik burchini bajarishga tayyor, eng muhimi, yoshlarni shakllantirish bo'yicha ko'p qirrali, tizimli, maqsadli va muvofiqlashtirilgan faoliyatidir. Vatan manfaatlarini himoya qilishning konstitutsiyaviy burchlari.

Harbiy-vatanparvarlik tarbiyasining maqsadi, vazifalari, mazmuni va tamoyillari amaliyotda murakkab tarmoqlangan tizim, jumladan, turli bo'g'inlar, tuzilmalar, organlar, ushbu faoliyatni amalga oshirishning barcha xilma-xil usullari, shakllari, usullari va vositalarining ishlashi orqali amalga oshiriladi.

Yoshlar siyosati sohasidagi eng dolzarb masalalardan biri sog'lom shaxsni shakllantirishdir. Shu nuqtai nazardan, u nafaqat jismoniy salomatlik, balki ma'naviy, intellektual va madaniy salomatlikdan iborat.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 23.02.2018 yildagi 140-son
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha Harakatlar strategiyasi to'g'risida"gi 2017 yil 7 fevral, PF-4947-son farmoni.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 5 iyundagi "Yoshlarga oid davlat siyosati" to'g'risidagi Farmoni. O'zbekiston Respublikasining 2016 yil 14sentyabrdagi "Yoshlarga oid davlat siyosati" to'g'risida»gi Qonun (O'RQ-406-son).
4. Sayfullayev B., Rustamov V. (2016). Madaniy tadbirlarni tashkil etish
5. mahorati.Toshkent, 4. Xoji Ahmadjon Bobomurod. (2008). Islom odobi va ahloqi. Toshkent, 15 b.
6. Xamdamalievich, S. A., & Rahmankulov, S. A. (2021, July). Investigation of heat transfer processes of solar water, air contact collector. In E-Conference Globe (pp. 161-165).
7. Мадхадимов, М. М., Абдулхаев, З. Э., & Сатторов, А. Х. (2018). Регулирования работы центробежных насосов с изменением частота вращения. Актуальные научные исследования в современном мире, (12-1), 83-88.
8. Hamdamalievich, S. A., & Nurmuhammad, H. (2021). Analysis of Heat Transfer of Solar Water Collectors. Middle European Scientific Bulletin, 18, 60-65.

9. Сатторов, А. Х., Акрамов, А. А. У., & Абдуразаков, А. М. (2020). Повышение эффективности калорифера, используемого в системе вентиляции. Достижения науки и образования, (5 (59)), 9-12.
10. Hamdamalievich, S. A. (2022). Determination of the deposition of particles contained in the water passing through the sump well. Central Asian Journal of Theoretical and Applied Science, 3(6), 244-251.
11. Sattorov, A. (2022). CALCULATION OF THE QUANTITY OF SLUDGE SEDIMENT IN THE FOREBAY OF IRRIGATION PUMPING STATIONS. Science and innovation, 1(A7), 750-755.
12. Sattorov, A., & Zaynabidinova, M. (2022). DETERMINATION OF THE OPTIMAL DECISION PROCESS OF HIGH-SPEED FILTRATION AND WATER SUPPLY. Science and innovation, 1(A7), 378-383.
13. Tillabayev, B., & Bahodirov, N. (2021). Solving the boundary problem by the method of green's function for the simple differential equation of the second order linear. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(6), 301-304.
14. Qo'Ziyev, S. S., & Tillaboyev, B. S. O. (2021). TALABALARDA IJODKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA AXBOROT KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(10), 344-352.
15. Shavkatjon o'g'li, T. B. (2022). Proving The Inequalities Using a Definite Integral and Series. Texas Journal of Engineering and Technology, 13, 64-68.
16. Shavkatjon o'g'li, T. B. (2022). SOME INTEGRAL EQUATIONS FOR A MULTIVARIABLE FUNCTION. Web of Scientist: International Scientific Research Journal, 3(4), 160-163.
17. Tillabayev, B. (2022). EQUATION OF THE DERIVATIVE OF THE FUNCTION TO SOLVE EQUATIONS. Science and innovation, 1(A7), 717-720.
18. Axunboev, A., Muxamadsodikov, K., & Qoraboev, E. (2021). Drying sludge in the drum. Barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali, 1(5), 149-153.
19. Koraboev, E. (2022). RELIABLE PERFORMANCE AND REASONABLE DESIGN OF DRUM DRYER MACHINE. Science and innovation, 1(A7), 575-581.